

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. L. Š.**, zastoupen JUDr. Janem Salmonem, advokátem se sídlem Revoluční 763/15, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2024, č. j. 11 A 138/2023-41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce se žádostí ze dne 28. 6. 2023 podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v relevantním znění (dále jen „informační zákon“), domáhal poskytnutí mj. následujících informací: „*Kolikrát v období od roku 2015 do současnosti nastal takový případ souběhu, kdy voják pobíral zároveň náhradu zvýšených životních nákladů a příplatek za službu v zahraničí (případně jiný příplatek spojený s vysláním do zahraniční operace)? Jaká byla v těchto jednotlivých případech nominální měsíční výše pobírané náhrady zvýšených životních nákladů? Žádám o uvedení přehledu zvlášť pro vojáky, kteří byli na zahraniční pracoviště vysláni sami, a zvlášť pro vojáky, se kterými byla výnosem příslušného služebního orgánu vyslána i jejich rodina.*“

[2] Žalovaný přípisem ze dne 13. 7. 2023, č. j. MO 536416/2023-8694, žalobci oznámil podle § 17 odst. 3 informačního zákona výši úhrady za poskytnutí daných informací v částce 6 699 Kč. K výši požadované úhrady žalovaný uvedl, že bylo nezbytné přistoupit

k mimořádně rozsáhlému vyhledávání informací, které spočívalo ve vyhledávání po jednotlivých kalendářních měsících, kterému vojákovi z povolání byl ve sledovaném období vyplacen zvláštní příplatek v jiné než české měně, resp. příplatek za službu v zahraničí (celkem 7 463 vojáků z povolání). Dále bylo nutné porovnat vyhledaná data se seznamem vojáků, kteří splnili podmínky nároku na náhradu zvýšených životních nákladů (790 vojáků z povolání). V případě identifikované shody pak bylo nezbytné dohledat, zda tato peněžitá plnění byla poskytována současně. K vyčíslení úhrady za poskytnutí informací došlo v souladu se sazebníkem žalovaného s tím, že vyhledání informací představovalo časově náročnou činnost, která se vymykala běžnému poskytování informací a vyžadovala zvýšenou aktivitu jednoho odborně připraveného zaměstnance po dobu 20,5 hodin. Přípis obsahoval poučení, že pokud nebude úhrada zaplacená do 60 dnů od jeho doručení, bude žádost žalobce dle § 17 odst. 5 informačního zákona odložena.

[3] Proti stanovení výše úhrady podal žalobce stížnost, v níž uvedl, že postup vyhledání informací popsany v oznámení o výši úhrady je zjevně neefektivní. Efektivní postup by spočíval v opačném pořadí vyhledávání, tj. nejprve měli být vyhledáni vojáci pobírající v daném období náhradu zvýšených životních nákladů a následně u tohoto nepoměrně menšího objemu vojáků mělo být zjišťováno, zda byli v době pobírání náhrady zvýšených životních nákladů navíc vysláni do zahraniční operace. Při takovém postupu lze předpokládat přibližně desetkrát kratší dobu vyhledávání. Informační systém o službě a personálu (ISSP), se kterým byl žalobce seznámen, umožňuje vyhledávání požadovaných informací v čase nepřesahujícím jednu hodinu práce kvalifikované osoby. Dle žalobce měla být v této souvislosti vyslechnuta osoba, která vyhledávací činnost prováděla.

[4] Stanovenou výši požadované úhrady potvrdila dle § 16a odst. 7 písm. a) informačního zákona ministryně obrany rozhodnutím o žalobcově stížnosti ze dne 28. 8. 2023, č. j. MO 616595/2023-1321. Ministryně obrany konstatovala, že primárním cílem ISSP je vedení údajů o zaměstnancích. V personální části ISSP jsou výstupní data přesná v konkrétním okamžiku, ale nemusí tomu tak být ve vztahu k minulosti. Nejsou v něm tedy dostupné sestavy ukazující, kteří zaměstnanci byli před pěti lety zařazeni v konkrétním organizačním celku. Takové informace žalovaný běžně nepotřebuje, a proto nejsou dále v systému rozvíjeny. Pokud žalobce požadoval informace o vyplacených složkách platu, nebylo možné je získat z personální části ISSP; jediným řešením bylo získat nebo ověřit informace z finančních modulů ISSP. Souběžně byla vytvořena sestava vojáků z povolání, kteří byli ve sledovaném období zařazeni na zahraničním pracovišti. Z průniku těchto dvou sestav bylo dohledáváno, zda k výplatě náhrady zvýšených životních nákladů a příplatku za službu v zahraničí došlo ve stejném období. Sestavy o vyplacených složkách platu v podrobnosti jednotlivého zaměstnance jsou v ISSP dostupné pouze jako měsíční. Průměrný čas na generování jedné sestavy je přibližně 5 minut. Žalobce požadoval rozsah informací od roku 2015 do okamžiku podání žádosti (poslední data dostupná ke dni zpracování odpovědi za červen 2023), tedy za celkem 102 měsíců. Jen generování těchto sestav si vyžádalo více než 8 hodin. Sestavy byly slučovány do jednoho souboru a následně komparací osobních čísel vojáků z povolání párovány s případným vysláním na zahraniční pracoviště. Pokud ke shodě došlo, bylo dohledáváno časové období výplaty příplatku za službu v zahraničí a náhrady zvýšených životních potřeb. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem, neboť uvedl, jaké jednotlivé úkony v daném případě učinil, a do kalkulace pro

pokračování

úhradu časově náročného vyhledávání požadovaných informací zahrnul pouze doby, kdy se pověřený zaměstnanec shromažďováním a vyhodnocováním informací skutečně zabýval.

[5] S ohledem na to, že žalobce požadovanou částku za zpracování informací ve stanovené lhůtě, která uplynula dne 16. 10. 2023, nezaplatil, žalovaný příslušnou část jeho žádosti podle § 17 odst. 5 informačního zákona sdělením ze dne 20. 10. 2023, č. j. MO 751116/2023-8694, odložil.

[6] Žalobce následně podal proti sdělení žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 20. 2. 2024, č. j. 11 A 138/2023-41, zamítl. Městský soud předně konstatoval, že žalovaný dostatečně vyložil, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, a dostál tak své povinnosti alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony byly pro vyhledání informací zapotřebí a kolik času na to bylo potřeba. Dle městského soudu oznámení o výši úhrady nebylo nepřezkoumatelné.

[7] Městský soud neshledal důvodnou ani argumentaci žalobce ohledně neefektivnosti postupu žalovaného při vyhledávání požadovaných informací. Žalobce v podané žalobě opakoval tvrzení, která uplatnil již ve své stížnosti proti stanovení úhrady za poskytnutí informace, kterou ministryně obrany srozumitelně a podrobně vypořádala v rozhodnutí o stížnosti. Toto rozhodnutí navíc není předmětem soudního přezkumu, neboť se nejedná o rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný však svůj postup v řízení před soudem obhájil přezkoumatelným způsobem. Městský soud nemá důvod pochybovat o tom, že informace požadované žalobcem nebylo možné zjistit z personálního modulu ISSP. Další komplikací byl požadavek žalobce na propojení informací o příplatku za službu v zahraničí, který je součástí služebního platu, s informací o náhradě zvýšených životních nákladů, jež je paušální cestovní náhradou. V modulu ISSP pro zúčtování peněžních náležitostí není sestava, ve které by byly současně generovány žalobcem požadované údaje o zaměstnanci, vyplaceném služebním platu a cestovních náhradách. Tyto informace je tedy nutné generovat separátně a následně určit průnik a časovou shodu v obou sestavách. Žalovaný (resp. ministryně obrany) vyložil, že sestavy o vyplacených složkách platu v podrobnosti jednotlivého zaměstnance jsou v ISSP dostupné pouze jako měsíční. Průměrný čas na generování jedné sestavy je přibližně 5 minut. Jestliže tedy žalobce požadoval rozsah informací za celkem 102 měsíců, je důvodný a logický závěr, že jen generování těchto sestav si vyžádalo více než 8 hodin. Současně není možné spustit generování další sestavy, dokud předchozí nebyla ukončena. Sestavy byly následně slučovány do jednoho souboru a komparací osobních čísel vojáků z povolání párovány s případným vysláním na zahraniční pracoviště. Pokud ke shodě došlo, bylo dohledáváno časové období výplaty příplatku za službu v zahraničí a náhrady zvýšených životních nákladů. Do takto vyčíslené časové kalkulace pro úhradu časově náročného vyhledávání požadovaných informací byla zahrnuta pouze doba, kdy se pověřený zaměstnanec žalovaného skutečně věnoval shromažďování a vyhodnocování informací.

[8] Městský soud nepřisvědčil ani tvrzení žalobce, že požadavek na zaplacení stanovené úhrady lze považovat za projev snahy zainteresovaných osob o neposkytnutí informací. Žalovaný se naopak obsahem žádosti žalobce o informace podrobně zabýval a přistoupil k vydání oznámení o výši úhrady za poskytování části požadovaných informací na základě zcela konkrétních skutkových okolností, které podle městského soudu svědčí o tom, že se

jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací. Nejde totiž o informace, s nimiž by povinný subjekt běžně pracoval. Množství spisového materiálu a datových souborů ve spojení s povahou požadovaných informací je i s ohledem na další skutečnosti způsobilý odůvodnit závěr žalovaného, že jde o vyhledávání mimořádně rozsáhlé, vyžadující určitou časovou dotaci, což plyne i z odůvodnění oznámení o požadavku na úhradu nákladů. Žalobce byl řádně vyrozuměn o důvodech legitimního požadavku žalovaného, aby se podílel na poskytnutí jím požadovaných informací cestou úhrady vypočtené na základě sazebníku, a též řádně poučen, že pokud tyto náklady do 60 dnů od doručení výzvy neuhradí, bude žádost podle § 17 odst. 5 informačního zákona odložena. Oznámení bylo žalobci řádně doručeno, přičemž žalobce ve stanovené lhůtě požadovanou částku nezaplatil. Žalovaný proto zcela správně žalobcovu žádost o poskytnutí informací v daném rozsahu odložil. Městský soud neshledal ani důvod pro provedení výslechu svědka, Mgr. M. S., neboť neměl pochybnosti o režimu vyhledávání žalobcem požadovaných informací v systému ISSP.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel předně namítá, že řízení před městským soudem bylo zatíženo vadou, neboť mu nebylo zasláno vyjádření žalovaného k žalobě. Tímto bylo stěžovateli upřeno právo se vymezit vůči nově předložené argumentaci žalovaného a přizpůsobit jí svůj další postup. Městský soud dále nekriticky přijal vyjádření žalovaného o časovém rozsahu vyhledávání informací v délce 20,5 hodiny, aniž by provedl dokazování a postavil tuto otázku najisto, což činí jeho závěry nepřezkoumatelnými a bez opory ve spisu. Stěžovatel přitom navrhoval provedení výslechu osoby pověřené vyhledáním informací. Pokud městský soud tento zásadní důkaz neprovedl a spokojil se pouze s vyjádřením žalovaného, porušil tím stěžovatelovo právo na spravedlivý proces.

[10] Městský soud se podle stěžovatele také dostatečně nezabýval přezkoumatelností rozhodnutí o jeho stížnosti proti stanovení výše úhrady, resp. o odložení žádosti. Podle stěžovatele mělo být podrobné odůvodnění obsažené ve vyjádření k žalobě součástí rozhodnutí o stížnosti nebo o odložení žádosti. Důvody zamítnutí stížnosti byly uvedeny pouze v obrysech a ani rozhodnutí o odložení žádosti nesjednalo nápravu. Městský soud měl v otázce přezkoumatelnosti vycházet pouze z obsahu odůvodnění rozhodnutí o stížnosti a rozhodnutí o odložení žádosti. Tvrzení žalovaného ve vyjádření k žalobě, která nemají oporu ve správním spisu, neměl městský soud zohledňovat. Soud však vycházel převážně právě z obsahu vyjádření k žalobě, které stěžovatel neměl před podáním žaloby k dispozici.

[11] Stěžovatel namítá, že ze správního spisu ani z napadeného rozsudku není zřejmé, že žalovaný skutečně provedl mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Aby bylo potvrzeno, že stanovení úhrady nebylo motivováno snahou odradit stěžovatele od požadování informací, měla být ověřena doba tvrzeného vyhledávání informací a otázka, zda žalovaný nemohl zvolit efektivnější způsob vyhledávání. Žalovaný se s touto námitkou stěžovatele přesvědčivě nevypořádal a detailnější odůvodnění svého postupu předložil až v řízení o žalobě. Ani městský soud neposkytl k této otázce přesvědčivou argumentaci. Stěžovatel se domnívá, že pokud by bylo provedeno řádné dokazování, vyplynula by z něj

pokračování

neefektivita postupu žalovaného, což by mohlo vyústit ve zjištění, že požadované informace mohly být vyhledány během několika hodin. Městský soud v této záležitosti odmítl důkazní návrhy stěžovatele a neprovedl ani jiné vhodné dokazování.

[12] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že právo účastníka na zaslání vyjádření protistrany k případné replice není absolutní. Vzhledem k tomu, že žalovaný ve vyjádření k žalobě pouze rozváděl důvody, pro které byl oprávněn požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, nebylo nutné, aby se k němu stěžovatel opakovaně vyjadřoval. Prokazování skutečností v systému ISSP je nejen nemožné, ale i nadbytečné, neboť žalovaný byl povinen rámcově odůvodnit, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace nutné a kolik času na to bude potřebovat, což splnil. Žalovaný připomněl, že se při posuzování této věci nepřezkoumává rozhodnutí ministryně o stížnosti. K námitce stěžovatele, že postup vyhledávání informací byl neefektivní, odkázal žalovaný na své vyjádření k žalobě. S ohledem na uvedené žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku městského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud předně k námitce, dle níž bylo řízení před městským soudem zatíženo vadou, protože městský soud stěžovateli nezaslal vyjádření žalovaného k žalobě k případné replice, konstatuje, že toto tvrzení neodpovídá obsahu spisu městského soudu. Z něj vyplývá, že městský soud vyjádření žalovaného k žalobě zaslal zástupci stěžovatele spolu s přípisem ze dne 16. 1. 2024, č. j. 11 A 138/2023-34. Z doručanky založené rovněž na č. l. 34 spisu je zřejmé, že vyjádření k žalobě bylo zástupci stěžovatele doručeno prostřednictvím jeho datové schránky dne 17. 1. 2024. Není tedy pravdou, že by stěžovatel neměl prostor se ke stanovisku žalovaného vyjádřit; naopak mu tato možnost byla ze strany městského soudu poskytnuta.

[17] Nejvyšší správní soud se dále zabýval vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou ve své judikatuře posuzoval již mnohokrát. Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je

rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů především, pokud je zcela opomenuta některá z podstatných námitek účastníka řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, publ. pod č. 116/2004 Sb. NSS; všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). Nepřezkoumatelnost však na druhou stranu není projevem nenaplněné subjektivní představy účastníka řízení o tom, jak měl krajský (městský) soud rozhodnout, resp., jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje, aby ho přezkoumal (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Soud nemusí reagovat na každou dílčí námitku, vypořádá-li se s podstatou a smyslem uplatněné žalobní argumentace; tento postup tak může konzumovat i vypořádání dílčích a souvisejících námitek, vytvoří-li ve svém souhrnu ucelenou argumentaci, z níž alespoň implicitně vyplývá, jak bylo o těchto námitkách uváženo (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013-33). Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, z nichž nelze seznat, o jaké věci či jak bylo rozhodováno, jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS).

[18] Rozsudek městského soudu vadou nepřezkoumatelnosti netrpí, jedná se o odůvodněné a srozumitelné rozhodnutí. Je z něj patrné, proč městský soud nepovažoval žalobní body za důvodné. Městský soud na stěžovatelovu argumentaci předloženou v žalobě zcela adekvátně reagoval, a není pravdou, že by přijal závěry, které nemají oporu ve zjištěném skutkovém stavu; naopak s ním jsou v souladu. Městský soud rovněž řádně odůvodnil, proč považoval závěry žalovaného ohledně doby vyhledávání daných informací za opodstatněné. Dle Nejvyššího správního soudu nebylo potřebné (a ani možné), aby městský soud prováděl dokazování takovým způsobem, aby bylo postaveno najisto, že vyhledávání informací muselo trvat 20,5 hodiny; ani stěžovatel nenavrhoval, jakým způsobem měl městský soud tuto okolnost zjistit. Není pravdou, že by stěžovatel v řízení před městským soudem navrhoval provedení výslechu osoby pověřené vyhledáním informací, navíc na výzvu městského soudu ani nesdělil, že by ve věci požadoval nařízení jednání (srov. § 51 odst. 1 a § 77 odst. 1 s. ř. s.). Stěžovatel pouze v žalobě zmínil, že uvedený výslech navrhl ve správním řízení. Městský soud přesto v bodě 50 svého rozsudku řádně odůvodnil, proč k výslechu daného svědka nepřistoupil. Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že městský soud svým postupem porušil jeho právo na spravedlivý proces. Ačkoliv na stěžovatelovy žalobní body městský soud odpověděl zřejmě jiným způsobem, než by si stěžovatel představoval, nejedná se o vadu, která by způsobovala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy v daném případě nebyl naplněn.

[19] Podle § 17 odst. 1 informačního zákona „*[p]ovinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.*“.

pokračování

[20] Podle § 17 odst. 3 informačního zákona „[v] případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává.“.

[21] Podle § 16a odst. 1 písm. d) informačního zákona „[s]tížnost na postup při vyřizování žádosti o informace (dále jen „stížnost“) může podat žadatel, který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14b odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací“.

[22] Podle § 16a odst. 7 informačního zákona „[n]adřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle odstavce 1 písm. d) přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že a) výši úhrady nebo odměny potvrdí, b) výši úhrady nebo odměny sníží; v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5 věty druhé s tím, že povinnému subjektu přikáže požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne zaplacení úhrady či odměny, nebo c) stížnost odmítne, je-li podána opožděně, předčasně nebo osobou neoprávněnou“.

[23] Podle § 17 odst. 5 informačního zákona „[p]oskytnutí informace podle odstavce 3 je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží.“.

[24] Pokud jde o posouzení ostatních stížních námitek, Nejvyšší správní soud nejprve ve shodě s městským soudem poukazuje na ustálenou judikaturu (usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 15. 9. 2010, č. j. Konf 115/2009-34, publ. pod č. 2301/2011 Sb. NSS, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90, publ. pod č. 2164/2011 Sb. NSS), podle níž sdělení požadavku na úhradu za poskytnutí informace a o výši této úhrady (§ 17 odst. 3 informačního zákona) ani rozhodnutí nadřízeného orgánu (v této věci rozhodnutí ministryně obrany) o stížnosti žadatele, který nesouhlasí s výší úhrady jemu sdělené (§ 16a odst. 7 informačního zákona) nejsou rozhodnutími správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. ani rozhodnutími správního orgánu ve věci soukromoprávní [§ 68 písm. b) s. ř. s.]. Rozhodnutím správního orgánu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je však rozhodnutí, jímž povinný subjekt žádost o poskytnutí informace pro nezaplacení úhrady odložil (§ 17 odst. 5 informačního zákona). Naopak, uhradil-li žadatel i přes zamítnutí své stížnosti do výše úhrady požadovanou částku, aby informaci získal (což není případ stěžovatele v posuzované věci), může se domáhat vydání bezdůvodného obohacení žalobou podle třetí části občanského soudního řádu proti státu nebo jinému povinnému subjektu.

[25] Z citované judikatury zároveň vyplývá, že pokud žadatel o informaci podá správní žalobu proti rozhodnutí o odložení žádosti podle § 17 odst. 5 informačního zákona, soud přezkoumává také zákonnost výše úhrady, kterou povinný subjekt po žadateli požadoval. I když oznámení žalovaného o výši úhrady za poskytnutí daných informací ani rozhodnutí ministryně obrany o stížnosti tedy nebyla a ani nemohla být přímo předmětem žaloby, bylo nezbytné k odůvodnění výše požadované úhrady v nich obsaženému v rámci posuzování její zákonnosti přihlídnout. Městský soud postupoval v souladu s těmito závěry, neboť se argumentací žalovaného, resp. ministryně obrany, ve vztahu k výši úhrady (obsaženou zejména v rozhodnutí o stěžovatelově stížnosti) důkladně zabýval.

[26] Výraz „*mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací*“ ve smyslu § 17 odst. 1 věty druhé informačního zákona je neurčitým právním pojmem. Bylo tak na žalovaném jako na povinném subjektu, aby v kontextu konkrétních skutkových okolností posoudil, zda posuzovaný případ tento pojem naplňuje, či nikoli, a to v souladu s účelem, který je v § 17 informačního zákona sledován. Pokud povinný subjekt žádá úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, musí odůvodnit, proč nejde o běžné vyhledávání, resp. v čem je vyhledávání žádaných informací mimořádně rozsáhlé. V oznámení o požadované úhradě tedy povinný subjekt musí v souladu s § 17 odst. 3 informačního zákona vymezit, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, a to nejen poukazem na jednotkovou sazbu a počet hodin vyhledávání informace, ale též sdělením, v čem mimořádný rozsah vyhledávání spočíval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016-25). Povinný subjekt tudíž musí mj. alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace zapotřebí. Náklady vzniklé v souvislosti s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací musí být vždy reálné (byť ne zcela přesné) a nesmí sloužit k odrazování skutečných ani potenciálních žadatelů vyžadovat informace od povinného subjektu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2021, č. j. 1 As 281/2020-42, publ. pod č. 4164/2021 Sb. NSS).

[27] K pojmu „*mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací*“ lze rovněž poukázat na komentářovou literaturu, která ho definovala takto: „*O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se pak bude jednat tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. O zvýšenou aktivitu povinného subjektu se bude jednat typicky tehdy, jestliže zaměstnanec pověřený vyřízením žádosti nebo zaměstnanci, kteří se na vyřízení žádosti podílejí, budou nuceni na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledání informací (vyřizování žádosti).*“ (Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1020).

[28] V nyní posuzované věci žalovaný, resp. ministryně obrany v rozhodnutí o stížnosti, zdůvodnili, proč se v daném případě jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání, a uvedli, jakým způsobem dosáhli výsledné výše požadované úhrady. Již v samotném oznámení o výši úhrady za poskytnutí daných informací žalovaný splnil povinnost rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony byly pro vyhledání informace nezbytné a kolik času na vyhledávání informací potřeboval. Ministryně obrany pak v návaznosti na stěžovatelovu stížnost, v níž

pokračování

navrhoval jiný způsob vyhledávání požadovaných informací a zpochybnil efektivnost postupu žalovaného, podrobně zdůvodnila, jakými konkrétními kroky bylo nezbytné požadované informace získat. Ministryně obrany konstatovala, že pokud stěžovatel požadoval informace o vyplacených peněžních prostředcích, bylo jediným řešením získat informace z finančních modulů ISSP. Souběžně byla vytvořena sestava vojáků z povolání, kteří byli ve sledovaném období zařazeni na zahraničním pracovišti. Z průniku těchto dvou sestav bylo dohledáváno, zda k výplatě náhrady zvýšených životních nákladů a příplatku za službu v zahraničí došlo ve stejném období. Zároveň zdůraznila, že sestavy o vyplacených složkách platu na úrovni jednotlivého zaměstnance jsou v ISSP dostupné pouze v měsíčním formátu. Průměrný čas na generování jedné sestavy je pak přibližně pět minut. Vzhledem k tomu, že stěžovatel požadoval rozsah informací od roku 2015 do června 2023, tedy za celkem 102 měsíců, jen generování těchto sestav si vyžádalo více než osm hodin. Sestavy byly slučovány do jednoho souboru a následně srovnávána osobní čísla vojáků z povolání s případným vysláním na zahraniční pracoviště. Pokud ke shodě došlo, bylo dohledáváno časové období výplaty příplatku za službu v zahraničí a náhrady zvýšených životních nákladů. Ministryně obrany také konstatovala, že do časové kalkulace 20,5 hodiny byla zahrnuta pouze doba, kdy se pověřený zaměstnanec věnoval shromažďování a vyhledávání daných informací.

[29] Lze se ztotožnit s městským soudem, že v posuzované věci množství datových souborů ve spojení s povahou požadovaných informací je způsobilé odůvodnit závěr, že jde o vyhledávání mimořádně rozsáhlé, vyžadující časovou dotaci 20,5 hodiny, která se tak nejeví pro daný úkol jako nepřiměřená, přičemž z vysvětlení postupu žalovaného při vyhledávání požadovaných informací rovněž vyplývá, proč nebylo možné dané informace vyhledat způsobem, který navrhoval stěžovatel a který měl spočívat v opačném pořadí vyhledávání. Nejvyšší správní soud tak souhlasí s městským soudem, že žalovaný svůj postup při vyhledávání a shromažďování daných informací určitě, srozumitelně a přezkoumatelně obhájil, a to v souladu se shora uvedenými judikatorními závěry. Pokud tedy stěžovatel v této souvislosti namítal, že podrobné odůvodnění žalovaný přednesl až ve vyjádření k žalobě, nelze mu dát za pravdu. Ve vyjádření k žalobě žalovaný pouze v reakci na žalobní tvrzení stěžovatele blíže rozvedl důvody, pro které byl oprávněn požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání těchto informací, které již měly oporu ve správním spisu.

IV.

Závěr a náklady řízení

[30] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[31] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. května 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu